

РЕШЕНИЕ

№ 2075

гр. София, 25.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-23 СЪСТАВ, в публично заседание на седми април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Божана Желязкова

като разгледа докладваното от Божана Желязкова Гражданско дело № 20221100108190 по описа за 2022 година

Съдът е сезиран с обективно съединени искове с правно основание чл.2, ал.1, т. 1 и т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Прилагат се разпоредбите на общото исково производство при отчитане на спецификите на специалния закон – ЗОДОВ.

ИЩЕЦЪТ-М. Б. М. предявява обективно кумулативно съединени искове срещу Държавата, представлявана от Прокуратурата на Република България за заплащане на следните суми:

1. сумата от 150 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от датата на деликта - 22.06.2021 г. (дата на окончателно прекратяване на наказателно производство) до изплащане на сумата;
2. сумата от 6010 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди под формата на пропуснати ползи от неизползването на сумата от 10 000 лева в периода от 15.03.2010 г. до 20.01.2016 г., ведно със законната лихва, считано от датата на деликта - 22.06.2021 г. (дата на окончателно прекратяване на наказателно производство) до изплащане на сумата;
3. сумата от 400 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди под формата на претърпени загуби за заплащането на адвокатски хонорари за защита в наказателното производство по н.о.х.д. №5056/2010 г. на СГС, НК, 2с-в.

В исковата молба се твърди, че с постановление от 24.02.2010 г. ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняем по досъдебно производство № 162/2009 г. по описа на Националната следствена служба /НСЛС/, пр. пр. №11424/2008 г. по описа на Софийската градска прокуратура /СГП/ по обвинение за извършено престъпление по чл. 203, ал. 1, вр. чл. 202, ал. 1, т. 1, вр. чл. 201, вр. чл. 93, т. 1, „б“, вр. чл. 20, ал.1, 2 и 4, вр. чл. 26, ал. 1, както и във вр. с чл. 212, ал. 5, вр. ал. 1, предл. 1, вр. чл. 20, ал. i и 2, вр. чл. 26, ал. i от НК. Със същото постановление му е била наложена мярка за неотклонение „парична гаранция“ в

размер 100 000 лева (сто хиляди лева). В резултат на обжалването ѝ била изменена в размер на 10 000 лева (десет хиляди лева). С определения от 25.02.2010 г. и от 24.03.2010 г. по н.ч.д. №973/2010 г., по описа на СГС, НК, 11 с-в и от 05.05.2011 г. по н.ч.д. № К-338/2011 г. на СГС, са били наложени обезпечителни мерки – възбрани и запори върху притежаваното от ищеца лично имущество, както и възбрани върху имуществото, собственост на дружества, чийто едноличен собственик на капитала е ищецът - „К.“ ЕООД и „ДБМ Т.“ ЕООД. Обвинителният акт срещу ищеца и останалите обвиняеми е бил внесен за разглеждане и по него е било образувано НОХД № 5056 от 2011 по описа на Софийския градски съд, НК, 2 с-в. С присъда № 330 от 15.12.2015 г. по НОХД № 5056/2010 г. по описа на Софийския градски съд, НК, 2 с-в, ищецът е бил признат за невиновен по всички повдигнати срещу него обвинения. По протест на Софийската градска прокуратура делото по същество е било разгледано от въззивния съд, който с решение № 304 от 29.06.2017 г. по ВНОХД № 32/2017 г. по описа на Софийски апелативен съд, 1-ви с-в, я отменил, поради допуснати съществени процесуални нарушения и е върнал делото за ново разглеждане на Софийска градска прокуратура. С постановление от 29.11.2019 г. по пр. пр. №11424/2008 г. по описа на Софийската градска прокуратура досъдебно производство № 162/2009 г. по описа на НСлС (пр. пр. № 11424/2009 г. по описа на СГП) е било прекратено. Софийски апелативен съд, НО, 4 състав потвърдил постановлението за прекратяване. Като неподлежащо на обжалване определението на САС е влязло в сила на 22.06.2021 г. Ищецът твърди, че повдигнатите обвинения за тежки умишлени притеснения, както и наложените обезпечителни мерки, му причинили сериозни вреди – имуществените и неимуществени. Като в допълнение на това посочва, че воденото срещу него производство било широко отразено в медиите. Всичко това довело до създаването на усещане за силно притеснение, страх, че може да бъде осъден, въпреки неговата невиновност. Сочи, че продължителността на воденото срещу него производство – повече от 11 г., създали изключително силни негативните емоции. Твърди, че здравословното му състояние било влошено, както психически, така и физически, станал потиснат и крайно раздразнителен, не можел да спи, сънувал кошмари, надобелял с над 40 килограма, като наднорменото му тегло станало причина за множество допълнителни здравословни проблеми, започнал да получава и хипертонични кризи. Допълва, че воденото срещу него наказателно производство се отразило изключително негативно и на развиваната от него търговска дейност.

ОТВЕТНИКЪТ- ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, гр. София, бул. Витоша № 2, оспорва исковете по основание и размер. Посочва, че разследването е протекло в разумни срокове - ищецът бил привлечен като обвиняем на 24.02.2010г., обвинителният акт е внесен в съда 2010 г. и на 20.01.2016г. е постановена присъда на първа инстанция. По-продължителен бил срокът на производството в съдебна фаза. Следва да се имало предвид, че по делото имало още петима обвиняеми, което обуславяло фактическата и правната му сложност. Оспорва обстоятелството, че делото е било медийно известно. Оспорва размера на претендираното обезщетение, като посочва, че обезщетението за неимуществени вреди не е съобразено с икономическите стандарти в страната. Оспорва изцяло претенцията за имуществени вреди, като недоказани.

Съдът, след като обсъди направените доводи и прецени доказателствата по делото в съответствие с изискванията на разпоредбата на чл.235 от ГПК, намира от фактическа страна следното.

С представените по делото, неоспорени и приети писмени доказателства, съдържащи се във воденото срещу ищеца нак.преследване- се установяват фактическите твърдения, изложени от ищеца в ИМ, воденото срещу него наказателно преследване, задържането му под стража, мерки на процесуална принуда, оправдателна присъда, потвърдена от по-горестоящите инстанции, прекратеното спостановление от 29.11.2019 г. по пр. пр. №11424/2008 г. по описа на Софийската градска прокуратура досъдебно производство № 162/2009 г. по описа на НСлС (пр. пр. № 11424/2009 г. по описа на СГП) и съответно потвърдено прекратяване от Софийски апелативен съд, НО, 4 състав, което е влязло в сила на 22.06.2021 г.

Представени са публикации от печатни издания: 12 бр., установяващи широкото медийно разгласяване на воденото срещу ищеца наказателно производство.

От приложените към ИМ и приети писмени доказателства- договор за правна защита и съдействие серия №2679038/ 08.03.2011г.- се установява, че в наказателното производство ищецът е ангажирал защитник, на който е изплатил възнаграждение в размер на 400лв.

За установяване на неимуществените вреди са събрани гласни доказателства.

Свидетелят С.С.М. твърди, че ищеца го познава много добре от 30 години, съученици са от гимназията. Знае, че му повдигнали обвинения каквито е чул по радиото и телевизията. Той го преживял зле. Няколко неща му се случили през тези години вследствие на делото. Получил различни здравословни проблеми, първо хипертония, започнал да пие хапчета за високо кръвно, много надобелял. Психически му се отразило много зле, изразявало се в тревожност, депресия. Започнал да ходи на психиатър, търсел помощ за това. Загубил работата си като следствие от воденото срещу него дело. Имал строителен бизнес, делото било за измама за някаква известна сграда, като последното го чул по телевизията. Воденото нак. преследване се отразило върху бизнеса му, тъй като, когато кажат, че си измамил държавата за няколко милиона, това със сигурност влияе на бизнес отношенията ти. Със семейството си също имал проблеми като следствие от нак. дело. Ищецът страдал и от това, че воденото срещу него нак.дело се отразявало и на семейството му, те също били разстроени от случая. Със съпругата му се влошили взаимоотношенията, започнали разправии и двамата изнервени, със запорирани сметки. Голяма част от близките и приятелите му се отдръпнали. Твърди, че тези негативни последици все още не са отшумели.

Свидетелят Ж.Г.Г. сочи, че познава ищеца от над 40 години. Твърди, че нак. дело му се отразило много негативно. Той коренно се променил, станал друг човек, много се изнервил, много го преживял, психически и здравословно му се отразило делото. Получил диабет, напълнял много вследствие на делото, психически имал промени, като ги имал и в момента. Те се изразявали в безпокойствие, тревожност, постоянно бил нервен и раздражителен, ходил на психиатър. Имал много проблеми със семейството си, с жена си. В един момент той останал без пари, запорирали им сметките. В резултата на това живеят с жена си

разделени. Изтъква, че до ден днешен продължавали тези проблеми, той вече не е същият човек. Повечето приятели се отстранили от него и той това го преживявал тежко.

Доказателства за други факти от значение по делото не са събирани.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна съдът намира следното.

Исковете срещу Прокуратурата с правно основание чл.2, ал.1,т.3 от ЗОДОВ са основателни.

От приложените по делото писмени доказателства, съдържащи се във воденото срещу ищеца нак. преследване, се установява воденото срещу ищеца наказателно преследване, задържането му под стража, мерки на процесуална принуда, оправдателна присъда, потвърдена от по-горестоящите инстанции, прекратеното с постановление от 29.11.2019 г. по пр. пр. №11424/2008 г. по описа на Софийската градска прокуратура досъдебно производство № 162/2009 г. по описа на НСлС (пр. пр. № 11424/2009 г. по описа на СГП) и съответно потвърдено прекратяване от Софийски апелативен съд, НО, 4 състав, влязло в сила на 22.06.2021 г. Тези фактически констатации са достатъчни да ангажират отговорността на посочения ответник, който дължи да обезщети ищеца, срещу който нак. преследване е било прекратено.

Възраженията срещу размера на претенцията на ищеца са основателни. За съда обаче остава задължението да съобрази критерия по чл.52 от ЗЗД, защото в ЗОДОВ няма разпоредба, дерогираща общото правило, че размерът на обезщетението за претърпени неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. За прилагане на този критерий съдът съобразява от една страна доказаните по делото неимуществени вреди и от друга – общото икономическо състояние в държавата, което осигурява в най-общ план /тъй като еквивалентността при обезщетяване на неимуществени вреди е изключена/ съпоставката между страданията и парите. По делото се установи от свидетелските показания, преценени при условията на чл.172 от ГПК, че ищецът тежко преживял воденото срещу него наказателно производство, което е продължилото повече от десет години. Всичко това, както и обстоятелството, че нак. преследване срещу ищеца му е нанесло психически щети, разрухата на семейния му живот и бизнес, общото икономическо положение в страната, мотивира съда да приеме, че справедливо по размер обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди би било 10 000 лв., в който размер искът следва да се уважи, а за разликата – да се отхвърли като неоснователен.

Не се събраха доказателства за твърдяното от ищеца влошаване на здравословното му състояние, не е представена медицинска документация в тази насока, която да бъде обсъдена от нещо лице-лекар, който е със специални познания, не е поискана и допусната СМЕ. Тези вреди не са доказват само със свид.показания.

Относно претенцията за **имуществени вреди**- съдът намира, че тя основателна. Съдът следва да присъди на ищеца направените от него разноси по воденото наказателно производство. Сумите за адвокатски хонорар в наказателното производство като имуществени вреди, понесени от ищеца, не са му присъдени в наказателното производство,

защото не съществува такава процесуална възможност /вж. чл.189 и чл.190 от НПК/, поради което са дължими именно по реда на предявения по реда на ЗОДОВ. Видно от представените с исковата молба писмени доказателства- договор за правна защита и съдействие серия №2679038/ 08.03.2011г.- размерът на изплатеното адв. възнаграждения е 400 лв., поради което искът за тези имуществените вреди следва да се уважи изцяло.

По иска за обезщетение за имуществени вреди, причинени вследствие пропуснати ползи от неизползване в периода 15.03.2010 г. - 20.01.2016 г. на внесената от ищеца сума от 10000 лева - парична гаранция.

По делото не се спори, че на 15.03.2010 г.. ищецът е внесъл по сметка на Националната следствена служба сумата от 10 000 лева - парична гаранция, както и че същата му е била върната на 20.01.2016 г. въз основа на протоколно определение от 15.12.2015г. по НОХД №3076/2010 г. на СГС, НК, 2 с., потвърдено с определение от 20.01.2016г. по ВНЧХД №40/2016 г. на САС. Вследствие незаконно постановената мярка за неотклонение „парична гаранция в размер на 10 000 лева", внасянето на посочената сума и задържането ѝ от държавните органи в периода от 15.03.2010 г. до 20.01.2016 г. М. М. е бил лишен от възможността да получава гражданските плодове от същата. Държането ѝ без основание от ответната страна, съответно пропуснатите ползи от невъзможността на собственика да събира плодовете от вещите, е нанесло имуществени вреди на ищеца, представляващи стойността на пропуснатите ползи/неполучените плодове вследствие неизползването от ищеца, в периода от 15.03.2010 г. до 20.01.2016 г., на собствените му средства в размер на 10 000 лева. В случай, че сумата от 10 000 лева не бе неправомерно държана от ответната страна в периода 15.03.2010 г. до 20.01.2016 г., същата е щяла да бъде олихвена със сумата от 5996.10 лева, представляваща размерът на дължимата за периода законна лихва върху нея. Посочената сума от 5996.10 лева представлява размера на нанесените в патримониума на ищеца вреди - пропуснати ползи вследствие неизползването на собствените му средства, държани без основание, вследствие незаконното наказателно преследване, образувано и водено срещу ищеца и прекратено поради липсата на извършено престъпление.

При този извод за съществуването на главното задължение основателна е и претенцията за обезщетение за забавено изпълнение от 22.06.2021 г. – датата, на която е било потвърдено с неподлежащ на обжалване съдебен акт постановлението от 29.11.2019 г. по пр.пр. №11424/2009 г. по описа на СГП за прекратяване на воденото срещу ищеца досъдебно производство №162/2009 г. по описа на НСлС поради липса на извършено престъпление, а според нормата на чл.2, т.3 от ЗОДОВ прекратяването на нак.преследване е елемент от състава, от който възниква правото на обезщетение. От момента на влизане в сила на прекратителното постановление и предвид характера на отговорността по ЗОДОВ – деликтна/ длъжникът е в забава по правилото на чл.84, ал.3 от ЗЗД и дължи обезщетение в размер законната лихва – чл.86,ал.1 от ЗЗД.

По разноските:

Ищецът има право на разноските по делото съразмерно на уважената част от иска – чл.78, ал.1 от ГПК – **336.59лв.** от 3010лв. Основателно е възражението за прекомерност на

адв.възнаграждение- съдът го намаля на основание чл.78, ал.5 от ГПК от 3 600лв. на 3000лв.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, **да заплати на М. Б. М., ЕГН*******, чрез адв. Я. П. Д., САК, съд. адрес: София, ул. "*****", по иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди сумата **10 000лв. (десет хиляди лева)**, представляваща обезщетение за причинените му **неимуществени вреди**, заедно със законната лихва върху тази сума от 22.06.2021г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 10 000 лв. до пълния предявен размер 150 000лв.(сто и петдесет хиляди лева.).

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, **да заплати на М. Б. М., ЕГН*******, чрез адв. Я. П. Д., САК, съд. адрес: София, ул. "*****", по иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди сумата **5 996.10лв.(пет хиляди деветстотин деветдесет и шест лева и десет стотинки)**, представляваща обезщетение за причинените му **имуществени вреди**, заедно със законната лихва върху тази сума от 22.06.2021г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 5 996.10лв.(пет хиляди деветстотин деветдесет и шест лева и десет стотинки) до пълния предявен размер **6 010 лева (шест хиляди и десет лева)**.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, **да заплати на М. Б. М., ЕГН*******, чрез адв. Я. П. Д., САК, съд. адрес: София, ул. "*****", по иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди сумата **400лв.(четиристотин лева)**, представляваща обезщетение за причинените му **имуществени вреди**, заедно със законната лихва върху тази сума от 22.06.2021г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул."Витоша" № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, **да заплати**

на М. Б. М., ЕГН*****, чрез адв. Я. П. Д., САК, съд. адрес: София, ул. "*****
*****", по иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, от Закона за отговорността на
държавата и общините за вреди сумата, направените по делото разноси в размер на
336.59лв.(триста тридесет и шест лева и петдесет и девет стотинки).

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред СГС двуседмичен срок от съобщаването
му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____